Reading the Masoretic Text and Notes in Biblia Hebraica Quinta

RUTH רות

In margin is the *Masorah parva*

The printed text is the consonants, vowels, accents and Masorah of the Leningrad codex

Immediately below the text is the *Masorah* - *magna*; a translation of the *Mm* is provided in the accompanying commentary

1 נְיְהִי בִּימֵל שְׁפְּט הַשִּׁפְּטִים נַיְהִי רָצֶב בָּאֶרֶץ נַיֵּלֶךְ אִישׁ מִבֵּיְת לֶחֶם בְּּהִיּת בְּיִבְּי וּ מְחַלְּוֹן וְכִלְיוֹן אָפְּרָתִים בְּיִבְּי וִ מִחְלָּוֹן וְכִלְיוֹן אֶפְּרָתִים בְּיִבְּי וִ מִחְלָּוֹן וְכִלְיוֹן אֶפְּרָתִים בְּיִבְי וִ מַחְלָּוֹן וְכִלְיוֹן אֶפְּרָתִים בְּיִבְּית לֻחֶם יְהוּדֶה וַיִּבְאוּ שְׁבִי־מוֹאֶב וַיִּיְהְיוּ־שֵׁם: וַיְּמֶת אֱלִימֶלְ בְּיִבְּית לָחֶם יְהוּדֶה וַיִּבְאוּ שְׁבִי מוֹאֶב וְיִישְׁהוּ לְשָׁבִי שְׁמְבִּי שְׁמְבִּי שְׁבְּיִהְ וְמֵאֵי שְׁבִּי בְּבָּית עְמָם בְּאֵבִי מוֹאֶב כְּי שְׁמְצִּל בְּיִהְיּה וְמָאֵים בְּיִבְייִה וְמִאִּים בְּיִבְיִי וְמָבְיִה וְמִבְּי בְּבְיִי וְנִישְׁבִי וְנִישְׁב מִשְּׁבִי מוֹאֵב כִּי שְׁמְצָל בְּיִהְ וּמֵאִים בְּיִבְיה וְנְמָב מִשְּׁבִי וְלְּכִּוֹן וְכִלְּיְוֹן וְכִלְּיִוֹן וַתִּשְׁאֵוֹ לְתָת לְהֶם לְחֶם: וַתִּצֵּא מִן־הַמְּקוֹם אֲשֶׁר בְּיבֹּי וְמִבְּי וְתְּבְּי שְׁמְצִל בְּי שְׁמְצִל בְּי שְׁמְצִל בְּי בְּלְיִיה וֹתְלָב בְּי שְׁמְצִל בְּי וְמָלִים אֲשֶׁר בְּמִיל לְשָׁתִוּ כַלּתָּת לְהֶם לְחָם: וַתִּצֹּא מִן־הַמְּקוֹם אֲשֶׁר בְּלּהְיה לְבָּיה שֹׁבְיִי וְמְאָב מְלְבְּיִי וְמְשְׁב מִשְּׁבְ לְהָוֹן וְנִמְּיִי עְמָה וַמְשְׁרְ בְּישְׁתְּי בְּלְהָיה וְמְבְּי בְּבְּייִי וְמְשְׁב מְשְׁבְּי בְּבְּיִי וְתְּבְּי בְּבְּיִי בְּבְּיִי וְתְּבְּי בְּבְּיִי וְנִמְיִי לְבְּבִי בְּבְּיִי בְּמְיִי לְשְׁתֵּי כַלְהָּיְה בְּלְיְהְם עִם בִּבּבּית אְשָׁה וְבִּמְיִי וְמְמְיך בְּשִּבְי בְּשְׁרְב בְּי שְׁבְּבִי וְנִמְּיִי וְתְּשְׁבּי בִּבְּייִי וְתְּשְׁבּי בְּבְּיִי בְּשְׁבְי בְּבִית אְשָּבְי בְּבְּיִי בְּבְּיִי בְּבְּבְיוֹ בְּמְעִים בְּשִׁבְי בְּבְּיִבְיי וְמְנִילְים בְּמִילְם לְּשְּבּי בְּיִבְּיִי בְּעְבְּבְיּל עְבְּיבְים בְּיִבּיי וְתְּבְּיִים בְּבְּיבְיי וְבְּבְיּי בְּבְּבְיי וְנְמְיִים בְּבּבּיי בְּבְּיבְיי וְבְּבְּיוּ בְּבְּיִי בְּיִבְּיִי בְּבְּיים בְּיִבְּיּים בְּיִי בְּבְּיבְיי וְבְּבְּבְּיי בְּיוֹם בְּנְבְּיּי בְּיוֹי בְּבְיּבְיי בְּבְּיוּ בְּבְיּי בְּבְּיוּי בְּיִי בְּיבְיי בְּיוּי בְּיִים בְּעִים בְּיִבְיי בְּיבְיים בְּיבְיים בְּיבְיים בְּיבְּיים בְּיבּיים בְּיִבְּיים בְּמְּבְּיים בְּמְים בְּיִבְּיים בְּבְּיים בְּיוּים בְּיבְיים בְּיבְיים בְּיִים

:(ב.1) תרין פסוק מיחדין ולית זוגה ויהי רעב בארץ בֹ בטעׁ וירד אברם . וילך איש:

רות RUTH

זְיְהִי בִּימֵי שְׁפְּטׁ הַשִּׂפְטִים וַיְהִי רָצֶב בְּצֵּרֶץ וַנִּלֶךְ אִישׁ מִבֵּית לֻחֶם בַּוֹה מּלוּה לְגוּר בְּשָׁבִי מוֹאָב הָוּא וְאִשְׁתוֹ וְשָׁב בְּצֵּרֶץ וַנִּלֶךְ אִישׁ מְבֵּית לֻחֶם הָאִישׁ לּ מְּבִית לֻחֶם יְהִיּדֶה וְאִשְׁה מִשְׁבִי וְשֵׁם הָאִישׁ לּ מְבִּית לֻחֶם יְהִיּדֶה וַנְּמָת שֶׁלִי וְשָׁם שְׁנֵי בְנֶיוּ וְ מַחְלָוֹן וְכִלְיוֹן אֶפְּרָתִים בְּמְבִי וְשָׁם בְּצֵּרֶץ וַנִּלְאָב וַיְּהְיוּ שֵׁם בְּצֵּעֶר שְׁבֹּי וְשָׁם הָאִיּבְּה וְשָׁם הַשִּׁנִית רְוּת וַנִּשְׁבוּ שֵׁם כְּצֵּשֶׂר שְׁנִם: וַיְּמְוֹת לְּהָם בְּשִׁבִי מִוֹּאְשָׁה מִשְׁבִי הְנְשָׁם הַשְּׁבְּי וְשְׁבֵּי מִשְּׁבִי מִוֹּאֲשָׁב וְנִישְׁב שְּלְבְיּה שְּׁבְּי שְׁנְבְיּוֹ וְנְכְלְּוֹן וְכִלְּיָוֹן וַתִּשְׁבֵּי מִשְׁבְּי שְׁמְבְי בְּיְבְּיִה וְשָׁב בְּשָׁר שְׁבִים בְּשָּׁבְי שְׁבְּלְּה שִׁבְּי וְלְבֶיהְ וְשְׁבֵּי לְּעָּרְ בְּשְׁבְּי וְלְבֶיהְ וְמָבְּיֹלְ בְּמְלִים נְשְׁבֵּי מִשְׁבְי בְּבְּיְי, וְנִבְיּי שְׁבְּיִי וְלְבֶיה וְשְׁבֵּי בְּלְּיִוֹן וַתְּשְׁבֵּי מִשְּבֵּי מִוֹאְשָׁה וַתְּשְׁבְּי בְּיִבְית אִמֶּה בְּבְּית הִשְּׁבְי בְּיִבְית אִמָּה בְּבְּית בִּלְּיְהְ לְבֶּים וְמִשְׁבְ לְבָּית אִמָּה בְּבְּית בִּלְייִם בְּלְּיִים בְשִׁבְּית וְשְׁבֵּי בְּשְׁבְית בְּלְּתְּי בְּשְׁבִי לְשְׁתְּי בְּלְּתָּים בְּשְׁבְית אִשְׁה וְתִשְׁבְּי לְנָים בְּשְׁבְית אִמָּה לְבָּית אִמָּה בְּבְּית אִשְׁה וְנִמְשְׁר בְּשִׁית בְּלְנִיה שִּבְּי בְּיִבְּית אִשְׁה וְתְשֵּׁבְ לְלָם בְּיִבְּית אִמְּה בִּיְעְיִבְּי בְּיִבְית אִמְה בִּית בְּעִבְּית וְתְשֵּבְעוֹ בְתְשָׁבְי בְּיתְי בְּשְׁר בְּשִּבְית בְּשְׁבְּבְי בְּשְׁבְּית בְּיִבְּית בְּיִבְּית בְּשְּבְית בְּשִּבְּית בְּיבְּית בְּישְׁבְּי בְּיִבְּית בְּשְּבְּבְי בְיבְּבְית בְּשְׁבְּבְי בְּיבְּבְית בְּשְׁבְּית בְּבְּית בְּית בְּבְּיל בְיוֹ בְתְשְּבְיוֹ בְּמְשְׁבִים בְּבְּית בְּיבְּית בְּית בְּבְּית בְּיבּית בְּיבּית בְּיבְּית בְּיבּית בְּיבּית בְּיבּית בְּיבְּית בְּיבְּית בְּיבְּית בְּיבּית בְּיבּית בְּיבְּית בְּיבְּים בְּיבְּית בְּיבְּית בְּיבְּיוּ בְּיתְיוּים בְּיבְית בְּיבְּיוּים בְּיבְּיְים בְּיבְּיוֹי בְּיבְּיִים בְּיבְּיבְּיוּ בְּיבְייוּשְּבְּיוּ בְּיוֹים בְּיבְּיוּי בְּבְּיוּי בְּיבְּיוּ בְּיְיְיבְי

:0: וילך איש . וילך בטע וירד בטע בארץ בֹ בטע ויהי וילך איש [1:1]

1:1 בּמֵל שְׁפְּט הַשֹּׁפְטֹּים בּאַרְיּיִבְּי לְּפָט הַשִּׁפְטֹּים בּאַרְיּיִבְּי לְּפָט הַשִּׁפְטֹּים בּאַרָּ לְּבִיי בּי בּאַרְיּיִבְּי בּאַ 4QRutha GMss V T | καὶ οἱ υἰοὶ αὐτοῦ G S (implic) • 2 בְּמֵיבְי לְבְּיִר בְּבְיי 4QRutha 4QRuthb | ipse vocabatur V (transl) • בְּמִיבְי GMss V S T | 'Aβιμέλεχ G • בְּמִידְ G T | אַלִּימֶלְ פָּדְ G V S אַיִּשׁ נְעָמֵי בּ S (transl) • אַלִימֶלְ בְּיִּ הַּאַיִּשְׁהָי לְּפָּי עַמְי בּעָמִי בְּעָמִי בְּעָמִי בּ אַרְיּמֶלְ בְּיִּ הַּאַיִּשְׁהָי בּ בּעַמִּי בְּעָמִי בּעַמִּי בּעַמִי בּ בּעַמִּי בְּעָמִי בּעַמִּי בּעַמִי בּעַמִי בּעַמִי בּעַמִי בּעַמִי בּעַמִי בּעמִי בּעמּי בּעמּ בּענּ בּעמּ בּעמּי בּעמּע בּעמּי בּעמּי בּעמּי בּעמּי בּעמּי בּעמּי בּעמּע בּעמּי בּעמּי בּעמּי בּעמּע בּעמּי בּעמּי בּעמּע בּעמּע בּעי בּעמּע בּעמּי בּעמּע בּעי בּעמּי בּעמּע בּעמּי בּעמּע בּעי בּ

Ketib

This is the word unaltered by the Masoretes with the vowel points to be used with the Qere

Qere

These are the consonants to read with the vowel points in the text according to the Masoretic tradition

the MT of the Bible with this combination of vowel points

More complicated notes are often explained in the commentary section

1 נְיְהִי בִּימֵי שְׁפְּט תַשֹּפְטִּים וַיְהִי רָצֶב בָּצֵּרֶץ וַיֵּלֶךְ אִישׁ מִבֵּיָת לֵחֶם בְּּחִרּמּיוּ בְּיָרָי בְּיִבְּי וִשְׁמִּוֹ וְשִבּ בְּצָרֶץ וַיֵּלֶךְ אִישׁ מִבֵּיָת לֵחֶם בְּיִבִי מוֹאָב הִיא וְאִשְׁתְּוֹ וְשִׁבְּ בְּיָיוֹ וְשִׁם הָאִישׁ בְּּצְיִי וְשִׁם שְׁנִי בְנָיוּ וְמִשְׁמִּי נְיִמְּת צֵּלִיתְ בְּיָּיוֹ אְפְרָתִּים בְּמִּית לֶחֶם יְהוּדֶה וַיִּבְאוּ שְׁבִי מוֹאָב וַיִּמְיוּ לְהָם נְשִׁם לְאֲבִי וַנְּשְׁאַר שְׁנִים לְאֲבִי שְׁנִים לְאֲבִי שְׁנִים לְאֲבִי שְׁנִים בְּאַבֶּית עָּהְבּ תִשְּבֵּי שִׁם כְּצָשֵׁר שְׁנִים: וַיְּמְוֹתוֹ כְּבְּיֹה וְשָׁבֵּי תְּשְׁבֵּי וְנִמְשְׁבִּי בְּנִיהְ וֹמְשְׁבֵּי מוֹאָב כִּי שְׁמְעָה בְּיְבְיָה וְמִבְּב בְּיבִּית אִבֶּה וְמִבְּב בְּיִבְית אִבְּב בְּישְׁרְב בְּבְּית אִבְּב בְּי שְׁמְעָה בְּבְּית וְתְּבְּב בְּיִבְית וְבְּבְּית וְבְּבְית וְבְּבְּית מִּשְׁבִי וְמִבְּית וְמִבְּית וְמְשְׁבִּי וְנִבְּית וְבְּבְּית וְבְּבְּית וְבְּבְּית וְבְבְּית וְבְּבְּית וְמְשְׁב מִשְּׁבֵּי לְהָב בְּיִבְית אְבָּב בְּית אִבְּבּי וְנִבְּית וְמִבְּית וְבְּבְּית וְבְּבְּית וְבְּבְּית וְנְמִבְי לְשָׁתִי בַּבְּיתְיה עְמָב בְּיְנְיתְה בְּבָּבְית אְשָּב בְּיבְית וְבְּבְּית וְבִּבְית אִבֶּה וְנִבְּית וְבִּבְּית וְבְּבְּית בְּבְּבְּית בְּבְּית בְּבְּבְית בְּבְּבְּית בְּבְּבְּית בְּבְּבְית בְּבְּבָּית וְבְּבְּית בְּבְּבְית בְּבְּבְית בְּבְּבְית בְּבְּבְית בְּבְּבְית בְּבְּבְית בְּבְּבְית בְּבְּבִית בְּבְּבְּית בְּבְּבְית בְּבְּבְית בְּבְּבְית בְּבְּבְית בְּבְּבְית בְּבְּבּית בְּבְּבְית בְּבְּבְית בְּבְּבְית בְּבְּבְית בְּבְּבְית בְּבְבּית בְּבְּבְית בְּבְּבְית בְּבְּבִית בְּבְבִית בְּבְּבְית בְּבְבּית בְּבְּבְית בְּבְּבְית בְּבְבְּבְית בְּבְבְית בְּבְבּית בְּבְבְּית בְּבְבּית בְּבְּבְית בְּבּבּבּית בְּבִית בְּבִּבְית בְּבְבּית בְּבּבּבּית בְּבּבּב בְּבְּבְית בְּבְית בְּבּבּית בְּבּבּית בְּבּבּית בְּבִבּית בְּבּבּית בְּבּב בְּבְּבְית בְּיבּב בְּבְּבְית בְּבְּבְית בְּבְבּב בְּבְּבְית בְּבְּבְיב בּבְּבְּבְית בְּיבּב בְּבְּבְית בְּבְּבּב בְּבְּבְית בְּבְּבּית בְּבּבּב בְּבְיבְיוּים בְּבְּבְיבְיוּ בְּבְּבְיוּים בְּבְּבּבּית בְּבִּבּית בְּבְים בּבּבּבּית בְּבְּבְּבְיוּ בְּבְיבְּים בּבְּבְיבְים בְּבְיבּ

RUTH רות

:0: וילך איש . וילך בטע וירד בטע בארץ ב בארץ ב וילך איש (1:1]

RUTH רות

☐ = occurs only twice in the MT of the Bible with this combination of vowel points

 $\dot{\lambda}$ = three times

 $\dot{\overline{\mathbf{1}}}$ = four times

 $\dot{\vec{n}}$ = five times, etc.

1 נְיְהִי בִּימֵל שְׁפְּט תַשֹּפְטִּים נַיְתִּי רָצֶב בָּאָרֶץ נַיֵּלֶךְ אִישׁ מִבֵּית לֵחֶם בְּּחִרְּמִּל בְּיְבִיוּ וְשִׁם הַאִּישׁ לְּצִיּי וְשִׁם שְׁנִי בְּנִיוּ וְמִיְם הָאִישׁ לְּצִיִי וְשִׁם שְׁנִי בְּנִיוּ וְמִיְם הָאִישׁ לְּצִיִּי וְשִׁם שְׁנִי בְנִיוּ וְמִיְלוֹן וְכִלְיוֹן אֶפְּרָתִׁים מְבִּית לֵחֶם יְהוּדֶה וַיִּמְת שְׁנִי בְנִיהִי שְׁם נְשִׁים מְאַבְּית שֵׁלָּהְ וְשִׁם הָשִּנִי בְּנִיהִי וְשִׁם שְּנִי בְנִיהִי שְׁמִּב נִיְּשְׁתִּי בְּנִיהִי שָׁם בְּצִּשִׁר שְׁנִים: וַיְּמְת שֵׁלְּיִם בְּשִׁבְי שְׁמְבִּי שְׁמְבִּי שְׁמְבִּי וְנְמָב מִשְּׁבֵי מִשְּׁבִּי שְּמְבִּי שְׁמְבִּי שְׁמְבִּי וְמָשְׁבֵּי וְמִשְׁבֵּי בְּנִיהְוֹ וְתִּשְׁבֵּי שְׁמְבִי וְלְּדֶיהְ וְמִשְּׁבְּ בְּיִּבְיִי וְנִמְיִ בְּנִיהְי וְנְמָב מִשְּׁבִי וְנִמְּשְׁבִּי שְׁבְּבְיִי וְלְדֶּיִהְ וְמָבְּי בְּנִיתְ בְּנִייְת וְתִּשְׁבִי מִוֹּצְבִיי וְלְדֶּיהְ וְמְשְׁבִּי בְּבְּייתְ בְּנִיתְ בְּבִית וְתְּשְׁבִּי שְׁמְצִּה בְּעָּבֶיה וְמְשְׁבִּי וְנְמְּבִי לְשָׁתֵּי בַּמְּיֹל לְתָת לְהֶם לְחֶם: וַתִּצִּא מִן־הַמְּקוֹם אֲשֶׁר בְּיִבְּיִי וְמְאָבְי לְּשְׁתִי כַּלְּתָּיה עְמָב לְהָבְּשְׁרְ בְּשִׁיתְנְם עִם־הַמְּמְיוֹם אְשָׁבִי יִמְּשְׁבִי יִמְן יִּשְּׁבִי עִּמְבִי לְשָׁתִּי בְּמָה לְהָה בְּשְׁיתְב בְּי שְׁמְבִי לְשָׁתִי בְּבְּמִי לְשְׁתִּי בְּמְשְׁר בְּשִּיתְם עִם־הַמִּמְית וְעִמְּיִי: יִמְן יִיִּישְׁ בְּבֵּית אִמָּה בְּבִּית אְשָּבִי יִמְן יִּיְיִּי בְּשִּיתְם עִם־הַמִּקְים וְנִמְּיִי: יִמְן יִיִּיְּי בְּשִּיתְר בְּשִּיתְם עִם־ה הַמּאִים וְנִמְּיִי: יִמְן יִּיִּי בְּשִּית בְּבִּית אִשָּה בּבְּי שִׁיְבְים וְנִמְיִי: יִמְן יִּיִּי בְּבִּיי יִנְתְּי בְּיִי בְּיִי בְּיִי בְּיִים בְּעִבְּיי יִמְן יִּבְּעִיבְי לְשְׁתְּי בְּשִּבְּית בְּבִּית בְּבְּיבּי בְּיבּי בְּעִיתְים בְּבּבּיי בִית בְּיבּי בְּבִּיי בְּיּי בְּיבּי בְּבְּיבּי בְּיִבּי בְּבְּיי בְּיבּי בְּיבְּיי בְּיּבְּית בְּיבּי בְּיבְּיי בְּיבְּיי בְּיבּיי בְּבּיי בְּיוֹ בְּתְּעִיבְּי בְּיּי בְּיי בְּיּי בְּיבְיי בְּיים בְּיבְייִים בְּיּיבְּיים בְּיבְיים בְּיבּיים בְּיבְיים בְּיבְייִּים בְּיים בְּיּבְּיים בְּיבְּבּייִים בְּיּבְּיים בְּיּים בְּיבְּים בְּיבְּיים בְּיבְּיים בְּיבְייִים בְּיבְּים בְּיבְּיים בְּ

:0: וילך איש ויהי הברם בטע וירד אברם . וילך איש [1:1]

The bottom of the page contains text-critical notes.

Each note begins with the text under discussion

Each note ends with a large dot

RUTH רות

1 נְיְהִי בִּימֵי שְׁפְּט הַשִּׂפְּטִים וַיְהִי רָצֶב בָּצָרֶץ וַיֵּלֶךְ אִישׁ מִבֵּית לֻחֶם בְּּחִרְּמִּלְּרְ וְשִׁם שְׁנִי רָצֶב בָּצָרֶץ וַיֵּלֶךְ אִישׁ מִבֵּית לֻחֶם הָאִישׁ לּ צִּיְרִיּה לְגוּר בִּשְּׁבִי מוֹאָב הְוּא וְאִשְׁתוֹ וֹשְׁם הָאִישׁ לּ אֵלִימֶלֶךְ וְשֵׁם אִשְׁתֹּוֹ נְעֵמִי וְשֵׁם שְׁנִי בְנָיְוּ וְ מַחְלָוֹן וְכִלְיוֹן אֶפְּרָתִׁים בְּמִּית בֻּלֶחָם יְהוּדֶה וַיִּבְאוּ שְׁבִי מוֹאָב וַיִּשְׁאוּ לְהָם נְשִׁים מְאַבְּיהׁוֹן שֵׁם בְּיִּבְית בָּנִיהִי וַנִישְּׁאוּ לְהָם נְשִׁים מְאַבְּיהׁוֹן שָׁם בְּיִּבְית לָהְת נְיִשְׁבוּ שָּׁם בְּצְשֶׁר שְׁנִים: וַיְּמְוֹת שֵׁם בְּהִיהְ וְמָב הַשְּׁבְית בְּנִייְת לָהֶם לְחָם: וַתִּצֵּא מִן־הַמְּלִוֹן וְכִלְּיֻוֹן וְכִלְּיֻוֹן וְכִלְּיֻוֹן וְכִלְּיֻוֹן וְכִלְּיֻוֹן וְכִלְּיֻוֹן וְכִלְּיֻוֹן וְכִלְּיֻוֹן נְתִּשְׁבִּי שִׁם בְּצֶּשֶׁר שְׁנִים בְּעְּבֶּה וְּמִבְּב בְּישְׁמְעִה בְּשְׁבְיּה וְמִּצְּב בְּישְׁמְעִה בְּבָּית אָשָׁה בַּבְּית בְּלְיְיִה וְמָבְּילְ לְהָּשְׁר בְּשִׁיב בְּי שְׁמְעִר בְּלְּהָב לְּבִית אִמֶּה בַּבְּילִיה עִמְה וְמָבְיל לְשָׁתֵּי כַלּהָּה לְבָית אְשָׁה וְמִבּיל לְשָׁתְי בְּשְׁתְר בְשִּיתֶם עם־הַמֵּמְיִי וְנִמְּיִר אְמָב בְּי שְׁמְבְיל לְהָּוֹן וַתְּשָּׁאנְה בִּבּית אִמֶּה בַּיִי בְּשְׁתְב בְּים בְּשִּבְין בְּשִׁבְּין בְּמִיל לְשְׁתִי כַלּהָּיה עִּמְּה בַּיְרְבְּית אִשֶּה וַתְּשִׁקְר לְשָׁתִי בְּבְּשְׁיֵר בְשִּיתֵם עם־הַמֵּמְלִים לְהָשְׁרִי וִמְשֵּׁאנְה בּיִי יִמְן לְהָוֹן וַתְשְּאנְה בּי יִתְּיִב בְּיִב מִיל לְּהָוֹם בְּאשֶׁר בְּשִּית מִם בִּחְבּי וִמְבְּיוֹן לְהָּשְׁבּי בְּבָּבְיי בְּמִבּיל בְּיִים בְּעִבּיל לְשָׁתִי בְּשִּיתְם בְּשִׁית בְּיִבּיל שִּיבּים וּמְצְבְּין בִּבְּילִים לְּבִּיְבִיל בְּשִּית בְּבּילְים בְּתְּבּיבּית בְּבִּים בְּבִּבּיי בְּיּבְית בְּבִּבְיי בְּבְּבְיּית בְּיבּים בְּיבּבּיי בְּיוֹם בְּבִּיל בְּתְּיבּי בְּבְיים בְּיוּבּים בְּיבְּבּיל בְּיבּיל בּית בְּיבּים בְּיבְּבּיל בְּבְּיל בְּבְּיבְּים בְּיבְּיבְים בְּיבְּבְיי בְּיוּים בְּיבְּיבְיוֹן בְּבְּיוֹים בְּיִיבְּים בְּיבְּיבְּים בְּיבְּיבְּים בְּבְּיים בְּיבְיים בְּיבְּים בְּיוּשְׁבְּבְייִם בְּבְּבְיים בְּבְּיוּשׁם בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיבְים בְּיבְּים בְּיִים בְּיִים בְּ

:0: וילך איש . תרין פסוק מיחדין ולית זוגה ויהי רעב בארץ בֹ בטעׁ וירד אברם (1:1]

1:1 בּימִי שְׁפְטִּים הַשֹּפְטִים בּימִי שְׁפָטִים בּימִי שְׁפָטִים הַשִּׁפְטִים בּימִי שְׁפָטִים בּימִי אַפָּטִים בּימִי S (facil-synt) $\div$ • • יְּמֵיֵ בְּיֵיוֹי 4QRuth 4QRuth GMss V T | καὶ οἱ υἰοὶ αὐτοῦ G S (implic) • 2 יְּמֵיִ בְּיֵיוֹי 4QRuth G S T | יַמָּרִיד 4QRuth | ipse vocabatur V (trane) בּיִּמִי 4QRuth GMss V S T | 'Aβιμέλεχ • יִקְּיִיִּי G T | יִקְּיִיִּי 4QRuth (assim-1:4?) | morabantur V (trane) בּיִּמִי 5 (transl) $\div$ • 3 יִּקְיִי 6 V S T | vir eius La • 5 יוּשִּׁ יִלְיֵיִי וּמָא מְּלֵּי לָּעָי וְּמַעִּי בְּיִיי וּמָא שִׁרִּי בְּיִיי וּמָא מִיּי בְּיִיי וּמָא מִּרְי בַּיִּי וּמָא מִיּ בְּיִי בְּיִיי וּמָא מִּרְ בַּיּלְי בְּיִי בּיִּי וּמָא מִּרְי בַּיִּי בּיִּי וּמָא מִיּ בְּיִי בְּיִי בְּיִי וּמָא מִיּ בְּיִי בְּיִי בְּיִי בְּיִי וּמָּ בּיִ בְּיִי בְּיִ בְּיִי בְּיִ בְּיִי בְּיִי בְּיִי בְּיִ בְּיִי בְּיִ בְּיִי בְּיִי בְּיִי בְּיִ בְּיִי בְיִי בְּיִי בְּיבִיי בְּייִי בְּיִי בְּיִיי בְּיבִיי בְּיִי בְּיבִי בְּיבִּי בְּיבִּיים בְּיבִיי בְּיִי בְּיבִיי בְּיִי בְּיִי בְּיִי בְּיִי בְּיבִיי בְּיבִי בְּיבִי בּיבּיי בּיבּיי בּיי בּיבּי בּיבּי בּיבּיבּי בְּיבִיי בְּיבִי בְּיבִיי בְּיִי בְּיבִּיי בְּיבְיי בְּיבְייִי בְּיִי בְּיבִיי בְּיבִיי בְּיבִיי בְּיי בְּיבְייי בְּיבְייי בְּיבְיי בְּיבִיי בְּיבִיי בְּיבְייי בְּיי בְּיִי בְּיִיי בְּיב

Order of Text-Critical Information

Witnesses that agree with the MT are given first —

A vertical line separates different readings

Witnesses disagreeing with the MT follow, preceded by their reading

Editor's evaluation in parentheses (English abbreviations)

Case is discussed in the textcritical commentary

רות RUTH

1 וְיָהִי בִּימֵל שְׁפְּט הַשּׁפְטִּים וַיְהִי רָצֶב בָּאֶרֶץ וַיֵּלֶךְ אִישׁ מִבֵּיְת לֶחֶם בְּּחִבּמּה בְּיִהוּלְה לְגוּל בִּשְׁבִי מוֹאָב הָוּא וְאִשְׁתוֹ וֹשְׁם הָאִישׁ כּ יְהוּלְה וְשִׁם הָאִישׁ כּ אֵלִימְלְךְ וְשֵׁם אִשְׁהוֹ נָצְמִי וְשִׁם שְׁנִי־בָנְיו | מַחְלָוֹן וְכִלְיוֹן אֶפְרָתִים בּ אֵלִימֶלְךְ וְשִׁם יְהִּדְּה וַיָּבְאוּ שְׁבִי בְנָיִה: וַיִּשְׁאוּ לְהָם נָשִׁים מְאֲבִּיוֹן אֶפְרָתִׁים בְּ שָׁמִי וַתְּשָׁבִי וַתְּשָׁבִי וְשִׁם שְּנֵי בְנֶיְה: וַיִּשְׁאוּ לְהָם נָשִׁים מְאֲבִּיוֹן אֶבְּיֹתוּ לְּבִּית לְהִים בְּיִבְיִי וְנִישְׁבִּי שְׁמְצִי וְנִבְּאָבִי וְמִשְׁבֵּ מִשְּׁבִי מִוֹאָב כִּי שְׁמְצִּה בְּשָׁר שְּׁנִים: וַיָּמְוֹת בְּ בְּיִהְיּתוֹן בְּבְּיִה וְשָׁם הָאִנִּי בְּלְּיִוֹן וְכִלְּיִוֹן וַתִּשְּׁצִּת וְהִשְּׁב בְּיִי שְׁמְצִי וְלְבֶיִה וְמִאִּב מִיּשְׁר שְׁנִים: וַמִּצְּעִה בְּשְׁרָ שְׁבְים הִאִּבְּיוֹן וְכִלְּיִוֹן וַתִּשְׁב מִשְּּבֵר מוֹאֲב כֵּי שְׁמְצָּה בְּשְׁרָ שְּבֵּר בְּבָּית וְבְּלִּיְה וְשְׁב אָבְיֹר וְמָשְׁב מִשְּׁב מְשְׁב בְּיִי שְׁמְבְּה בְּשְׁרָ בְּשִׁר בְּבְּיִי וְתְּשְׁב אָשְׁר בְּשִׁב מְשְׁב מְנִבְּילִי בְּבָּבְיוֹ לְנְשְׁב אִיִרְין בִּלְּתְים בְּבֹּעְיִים וְמִשְׁב מְנִישְׁב מְשִׁב בְּי שְׁמְבְּה לְשָׁב אִמְן בְּבִּילוֹ לְשָׁב אִבְּין בְּלְּתָּב בְּיִבְיי וְתְשִׁב אִמְן בְּבִּילִי לְשָׁב בְּיִבְיי וְתְּשְׁב אָבְירִי וִמְשְׁי בְּלְּתְיִים בְּלְבָּתְי בְּלְּתָּי בְּבְּעִיי לְשָׁב עְשִׁב אְשְׁבְּב בְּיִבְּיי בְּבְּיִבְיי וְתְּשְׁב בְּיִבְּיי וְמִשְׁב בְּיִבְּיי וְתִּשְׁב בְּיִבְיי וְתְשְׁב בְּיִבְיוֹ וְמִשְׁבּי לְבָּיוֹ וְמִשְּבּי בְּיִבְּיי בְּלְּבָּיוֹ בְּעְבִיל לְשְׁבְּי בְּעְבְיי בְּמְיּעְים בְּבּית מְשְּבּי בְּבְיּעְים בְּבְּעִיין בְּשְּבְּבְיי מִנְּיְם בְּיִבְּיי בְּיִבְיי וְנִבְּיּי בְּיִבְיי וְנְבְּבְּיל בְּיתְיּים בְּיוֹ בְּמִבּייוֹם בְּבִייּים בְּיבְּיי בְּיִי בְּיבְיי בְּיוֹ בְּתְּעְבִייּיוּ בְּבְיּיבְּעּי בְּי בְּיוּיוּ בְנִבְּיוּי בְּיוֹי בְּבְיּיים בְּיבְּיים בְּיבְיּים בְּיבְייִי בְּיִיי בְּשְּיבְיי בְּיוּי בְּיבְּייִי בְּיבְּיים בְּיבְייי בְּיבְּיוּי בְּיבְּיים בְּיבְּיוּי בְּיוֹי בְּיבְּיים בְּיבְיוּיים בְּיִיבְייִים בְּיבְיים בְּיבְּיים בְּיִים בְּייבְיים בְּייב

:0: וילך איש ויהי הברם בטע וירד אברם . וילך איש [1:1]

Some common abbreviations for textual witnesses:

M = Masoretic text/manuscripts

M^{ket} = Masoretic keti<u>b</u>

Mqere = Masoretic qere

G = Septuagint

S = Syriac

T = Targum

V = Vulgate

Ms (superscript) = one manuscript

Mss (superscript) = manuscripts

Qumran manuscripts:

4QRutha

Manuscript index (if more than one ms of a book in a cave)
Biblical book/manuscript number

Qumran

Cave number

RUTH רות

1 וְיָהִי בִּימֵל שְׁפְּט הַשִּׁפְטִים וַיְהִי רָצֶב בְּאֶרֶץ וַנִּלֶּךְ אִישׁ מִבְּיֶת לֶחֶם בְּּחִבּמּח בְּיְהִּיּלְּה לְגוּל בִּשְׁדֵי מוֹאָב הְוּא וְאִשְׁתוֹ וֹשְׁם: וַיְּמֶר בְּשְׁדֵי מוֹאָב הְוּא וְאִשְׁתוֹ וֹשְׁם: וַיְּמֶת בֻּלְיוֹן בִּלְיוֹן אֶפְרָתִים בְּמְבִי וַמִּשְׁה שְׁבִי וַיְּמֶת בֻּלְיִם בְּאָרָים בְּמָת לֶחֶם יְהוּדֶה וַיָּלְאוֹ שְׁבִי בֹנֶיוּ וְמִישְׁה בְּיֶבְיוֹן וְכִלְיִוֹן וַתִּשְׁבֵּי וַיִּשְׁאוֹּ לְהָם נְשִׁם מְאַבִּיוֹת שֵׁם בְּחִבּי בַּנְיִהְיּ שָׁם כְּעֶשֶׁר שְׁנִים: וַיְּמְוֹת שֵׁם בְּחִבּי וַנְיְמִוֹן וְבִלְיִוֹן וַתִּשְׁצֵּר הָאִשְׁה מִשְׁצֵּר שְׁנְיִם מְאַבְּי וְמָבְּי בְּנִיתְ לְהֶם לְּחָם: וַתִּצֵא מִן בְּמֶלְה בְּיִבְיִה וְמָבְי בְּבָּית בְּלְּהָה בְּיִבְיִי וְמִצְּא מִן בְּלְיִה וֹנְשְׁבִי מִשְּׁבִי מִוֹּאֲבוֹ בְּיִבְיה וְמִצְּב בְּי שְׁמְעָה בְּלְּהְוֹן וְכִלְיְוֹן וַתִּשְּׁצִּתְ לְהָם לְחָם: וַתִּצֵּא מִן בְּמָלִוֹם אֲשֶׁר בְּהֹי, וְמָבְיּה בְּיִבְיה וְמִבְּיה בְּלְּיִה וְבְּלְּיִה בְּלְּיִה בְּלְּיִה בְּלְיָה בְּבְּיה שְׁבְּיר בְּלְּהָיה וֹשְׁב מְיִבְיקוֹם לְמָחְר בְּמְיֹל לְשָׁתֵּי כַלּלְהָיה לַלְהָם לְחָם: וַתִּצֵּא מִן בְמָּלְוֹם אְשָׁבְר בִּמְלְיה בְּלְּיִים בְּמִיל לְשָׁתְר בְּשִּׁתְנִב בְּי שְׁמְצִיל בְּי שִׁמְעִב מִיל לְשָׁתֵּי כַלּלְּהָיה בְּבְּילְנִים עְמִבּיל לְשָׁתְּי בְּבְּשְׁר בְּשִּיתֶם עִם בִּבְּית אְשָּה בְּבִיי וֹתְן עִמְּיִים בְּשִּיתְם עִם בִּבּמִיל לְבָּים וֹמְשְּבִין בְּמִילְיה אִשֶּׁה בַּיִי מְשִּיתֶם עִם בִּבּמִיל לְהָּן וְתִּשְּׁאִנְה בּי בִּית אִישְׁה וַתְּשְׁבְּי לְהָוֹן וְתְשְּׁאִנְה בּי בִּית בְּיִים בְּיִים בְּיִבּיי בְּתְיּים בְּיִבּים בְּיִים בְּיִבּים וְמִשְּבּי בִּית בִּיּים בְּבְּבְיּים בְּעִיּים בְּבְּיִם בְּיִבּבּיִים בְּבְּיבּים בְּבְּיּים בְּבְּיבְים בְּבְּיבּים בְּיבְיים בְּיבְיּים בְּיִבּיים בְּיבִּים בְּבְּיבְיי בִּבְּיי בְּבְּיבּיים בְּבִּים בְּיִבְים בְּבִּיּים בְּיבְיים בְּיבְיים בְּיּבְּים בְּיבּים בְּיבְים בְּבִּיּים בּיּים בְּיִים בְּיִים בְּיבּים בְּיבּים בְּיבּים בְּיבְּים בְּיבְּים בְּיִים בְּיִים בְּבְּיִים בְּיבְּיִים בְּיוֹם בְּבְּיִבְים בְּיִים בְּיבּים בְּים בְּים בְּיוּבְים בְּיבְּים בְּיבְים בְּיִים בְּיבְּים בְּיבְּב

:0: וילך איש . וירד אברם בארץ בֹ בטעׁ וירד אברם וילך איש [1:1]

1:1 בימי שׁפְטִּים הַשּׁפְטִים בּימֹי שׁפְטִים הַשּׁפְטִים בּימֹי שׁפְטִים הַשּׁפְטִים בּימֹי שׁפְטִים בּימֹי אַ S (facil-synt) יָּ יּ יִּיִוֹי 4QRuth 4QRuth GMss V T | καὶ οἱ υἰοὶ αὐτοῦ G S (implic) • 2 וְשֵׁיֵי בְּיֵיוֹ 4QRuth G S T | שֵׁמִי בְּיִיוֹ 4QRuth | ipse vocabatur V (transl) • אָלִימֶּיֶּ בְּיִיוֹ 4QRuth G S T | מַלְיִבְּיִ הַ הַּשְּׁבִי לַבְיִ הַ מַּאַישָׁהּ GMss V S T | 'Aβιμέλεχ G • יַּהְיִיִּ G T | אַלִּימֶּי G V S T | יִּיְּיִיִּ בְּיִיוֹ מַמְיִּ הַּ מַּאַי שְׁבִּיְ בַּיִּיוֹ אַ לְּיִּ הַ מַּאַי שְׁבִּיְ בַּיִּיוֹ הַ מַאַישָׁהּ G V S T | vir eius La • 5 אָשִׁי יִלְדֵיהָ וּמָאִישָׁהּ בּ 4QRuth V T | ἀπὸ τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς καὶ ἀπὸ τῶν δύο υἱῶν αὐτῆς G S (harm-chron) • • 6 אַמָּיִ דְּלָּדֶיְ הַ בּ G V (T) | > La S • • 8 יַשְׁתַּיְ GMss T | > G S | V (indet) • אַמָּהַ הַ G T | τοῦ πατρὸς αὐτῆς G^{Mss} (assim-cultur) | matris vestrae La V (assim-ctext) | patris vestri V^{Mss} (assim-cultur + assim-ctext) | יַּשְׁבּי הַ G V | foll ἔλεον G^L S (ampl) | foll ... מַשְׁרִים בּ שׁלִים בּ M^{dere} | G V S T (indet) • 9 בְּלֶּבְ פַ C V | foll ἔλεον G^L S (ampl) | foll ... מַבּיִי בּ שִׁרִים בּ מַּרִים בּ מַּיִים בּ מַּיִּים בּ מַּיִּים בּ פַּיִּים בּ מַּיִּים בּ מַּיִּים בּ מַּיִּים בּ מַּיִים בּ מַּיִּים בּ מַּיִּים בּ מַּיִּים בּ מִּיִּים בַּ מַּיִּים בַּ מִּיִּים בַּ מִיּים בַּ מִיּים בַּ מִּיִּים בַּ מַּיִּים בַּ מִּיִּים בַּ מִּיִּים בַּ מִּיִּים בַּ מִיּים בַּ מִּים בַּ מַּיִּים בַּ מַּיִּים בַּ מַּיִּים בַ מִּים בַּיּים בַּ מִים בּ מַּיִים בַּ מַּיִּים בַּ מַּיִּים בַּ מִים בַּ מַּיִים בַּ מַּיִים בַּ מַּיְים בַּ מַּיְּים בַּ מַּיְים בַּ מַּיְים בְּיִים בַּיְים בַּיְים בְּיִים בַּיְים בַּ מַּיְים בַּיְים בְּיִּים בְּיִּים בַּיְּים בְּיִים בְּיִים בַּיְים בַּיְים בַּיְיִים בַּיְיִים בַּיְּים בַּיְּים בַּיְים בַּיְּים בְּים בַּיְים בַּיּים בַּיְּים בַּיּים בַּיְּים בַּיְּיִים בְּיִים ב